DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپانه

سال ششم شماره ۷۲
شماره مسلسل ۹۳۹
سه شنبه ۲ حوت ۱۳۸۴ هش
۲۲ محرم‌الحرام ۱۴۲۷ هـ ق
21 February, 2006

سال تاسیس ۱۳۷۹ هش

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER AMRC

دولسي جرګې ۱۶ کمیسیونونو په کار پیل وکړ

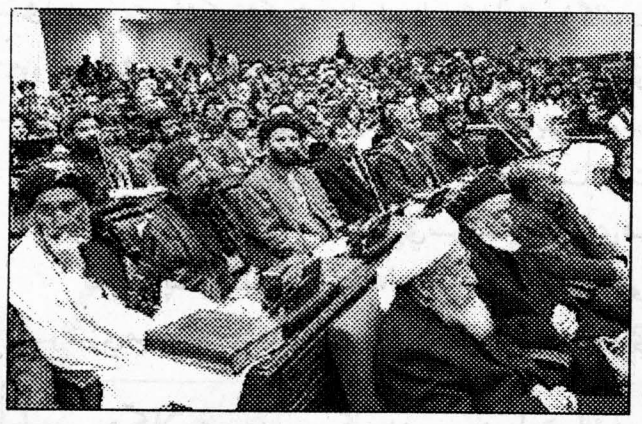

دولسي جرګې داته بشپړتیا کمیسیونونو لسو کمیسیونونو له لپاره د اداري هیئت جملې څخه ۱۶ دتاکلو کار به په کمیسیونونو پرون په راتلونکو دوو ورځو رسمی ډول خپل کار کې بشپړ شي د پیل کړ دولسي جرګې افغانستان د اساسی منشي وویل قانون له مخې ددغو دمصئونیت او کمیسیونونو له پارلمانی امتیازاتو لومړنی غونډې څخه او ددفاع او ځکمنی وروسته به د کابینې غړو ته داعتماد درای څرنګوالي خبري اتري د ورکولو په وشي.

ملالی جویا د کاناډا پارلمان ته هم خپل انتقادونه راوړل

دتیري پنجشنبې په ورځ پارلمان له لاري غوښتنه بهرنیو هیوادونو په بلنه په افغانستان دولسي جرګې غړی ملالی جویا وکړه چې خپلې ژمنه شوې سفربوخته ده چې دتیري مرستې په داسې چارو دکاناډا پارلمان ته په ولګوی چې د ټولو اونی را په دې خوا دکاناډا افغانستان کې له بشری افغانانو ګټې په کې هیواد ته رسیدلی او هلته یې حقونو څخه دسرغړونې په نغښتې وی. ملالی جویا دکاناډایی چارواکو او یو اړه یو وینا واوروله. چې د افغانستان په ولسی شمیر افغانانو سره کتلی جویا په افغانستان کې په جرګه کې دفراه دخلکو دی له ملالی جویا څخه بشری حقونو تیری دتیر په تاکل شوی وکیله ده دیوې ددفاع کمیتې په خبره جویا څیر وبالـه او له نړیوالې میاشتې را په دې خوا له دتیرې پنجشنبې په ورځ تولنې یې دنومورې هیواد نه دباندې دیو شمیر دکاناډا پارلمان ته یو وینا واورولـه ۴مخ

سرمقاله

دروابطو پر بنسټ تاکنو دځینو ظرفیتونو د ډکولو مخه ونیوله

دا منو چې دیوی جنګ خپلې اوورسته پاتې تولنې په دننه کې تر ضوابطو ،روابطو ته دزیات ارزښت ورکول دهغې تولنې له ځانګړتیاوو څخه شمیر ل کیږي او په داسې حالاتو او شرایطو کې دروابطو په پاللو کې،خامخا قانون او قانونیت تر پښو لاندې او په دولتی ادارو کې دراز راز فسادونو درامنځته کیدلو لپاره زمینه برابریږي زمونږ دهیوادوالو له زیاتو انتقادونو څخه یوهم همداو چې باید د قانونیت په رامنځته کولو سره روابطو پالل پای ته ورسیږي او دنبایسته سالاری د اصل په منلو سره ددولت دمسوولیت په څوکیو کې مسلکی تجربه کاره تعلیم یافته او په کار پوه اشخاص په کار وګمارل شي چې له بده مرغه تر اوسه پورې په دغه برخه کې کومه پاملرنه ونه شوه همدا وجه ده چې د اکثرو دولتی ادارو په دننه کې د بنسټیزو خواوو په رغولو او دقانونیت په رامنځته کولو دانکشافی بودجو لپاره د لازمه ظرفیتونو دپیدا کولو په برخه کې له سهل انګاری څخه کار واخیستل شو او کابو ۸۰۰ میلیونه ډالره مو له استفادې څخه ووتل او دنوو مرستو په بودیجه کې ورزیاتې شوې

خو اوس چې نړیوالو دلندن په کنفرانس کې د لس نیم میلیونو ډالرو دمرستې ژمنه دپنځو کلونو په موده کې کړې ده که چیرې دولت له دې وروسته هم د روابطو په اساس اوسنی او پرونۍ تاکنې پای ته ونه رسوی له امکان څخه لیرې نه ده چې ځینې لوړ پوړی مسوولین به د راتلونکو کلونو په اوږدو کې هم دخپلې اداري اړونده برخه مرسته داوس په څیر په لازمه ظرفیتونو کې مرستې ونشی لګولای څکه خو دولت ته لازمه ده

د ګرانو لوستونکو خدای په امانه

۱۸ مخالف جګړه مارانله دولت سره یوځای شوي دي.

د کنړ ولایت د مانوګی ولسوالی کې د دولت ۱۸ مخالف جنګیالی د ملی پخلاینې له پروسې سره یوځای شوي او وایي چې یو شمیر وسلې به هم دولت ته وسپاري

د کنړ والي وایي دغه کسانو له طالبانو او حزب اسلامي سره تړاو درلود اود یوې قومې ناستې وروسته له دولت سره یو ځای شول او له خپل مخالفت څخه لاس په سر شول .د حزب اسلامی مشر حکمتیار تیره اونۍ په یوه خپره شوي پاڼه کې ویلي وو ، چې د حزب کسان به هیڅ کله له دولت سره یو ځای نه شي

حادثه ترافیکی دو کشته و سه زخمی بجا گذاشت

حادثه ترافیکی در ولسوالی شهر صفا در ولایت زابل شام روز گذشته جان دو کودک را گرفت.

و دوزن ویک مرد را زخمی کرد این حادثه در نتیجه تصادم یک موتر شخصی ویک موتر مربوط به یکی از دفاتر سازمان ملل متحد رخ داد مقامات امنیتی ولایت زابل گفته اند که این حادثه در نتیجه بی احتیاطی راننده ها صورت گرفته است.آنان گفته اند به کارمندان خارجی که در موتر مربوط به سازمان ملل متحد بودن آسیبی نرسیده است.

تظاهرات محصلین در ننگرهار

دیروز حدود ۲۰۰۰ محصل در ولایت شرقی ننگرهار در اعتراض به کارتون های نشر شده از پیامبر اسلام در روزنامه دنمارکی دست به تظاهرات زدند مظاهره کنندگان در شعار های خود خواستار قطع روابط دیپلوماتیک با دنمارک شدند ص۴

انفجار ماین

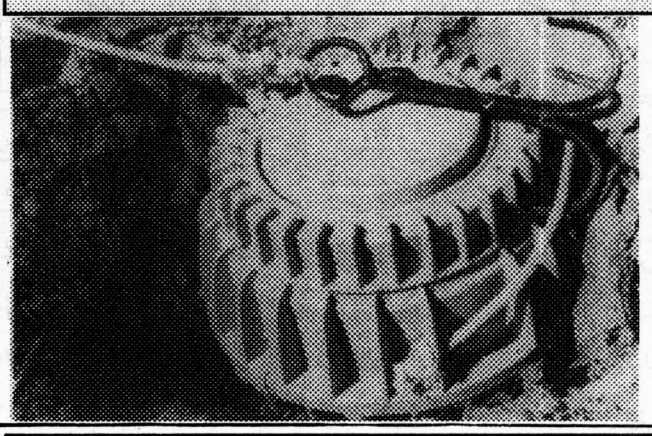

در نتیجه انفجار یک ماین در ولسوالی خوگیانی ولایت ننگرهار یک تن کشته شد و پنج تن دیگر زخم برداشتند سخنگوی قوماندانی امنیه ولایت ننگرهارمی گوید که بمب جاسازی شده در نزدیکی منزل یک تن از بزرگان قوم ولسوالی خوگیانی انفجار کرد.

رهایی یکتن اتباع خارجی

دو تن از اتباع نایجریا و زیمبابوی که از طرف پولیس سرحدی میدان هوایی بین المللی کابل به اتهام داشتن پاسپورت جعلی و انتقال مواد مخدر دستگیر گردیده بودند به محمکه امنیت عامه حاضر شدند شخصیکه به اتهام داشتن پاسپورت جعلی دستگیر گردیده بود از طرف محکمه ازاد گردید اما دو سیه شخص نایجریایی به علت نبودن وکیل مدافع وی به تعویق افتاد.

فعالیت شبکه هراس افگنان در خارج کشور

والی کندهار میگوید که شبکه هراس افگن در خارج از افغانستان به تربیه هراس افگنان می پردازد وی میگوید با انکه سخنگوی طالبان مسوولیت این حملات را بر عهده میگیرد اما رهبران این گروه از طرح حملات اظهار بی اطلاعی میکند والی کندهار در یک گفتگو با اژانس خبری IHA گفته است که یک گروهی که وی انرا گروهی مرموز توصیف نمود در خارج از افغانستان شماری را برای راه انداز ی حملات تحت اموزش قرار میدهند این اظهارات والی قندهار نشان میدهد که یک گروه غیر طالب در خارج ازافغانستان اقدام به طرح حملات در ین کشور را اغاز کرده است ص۴

په ایران کې د افغان کډوالو په هکله پریکړه

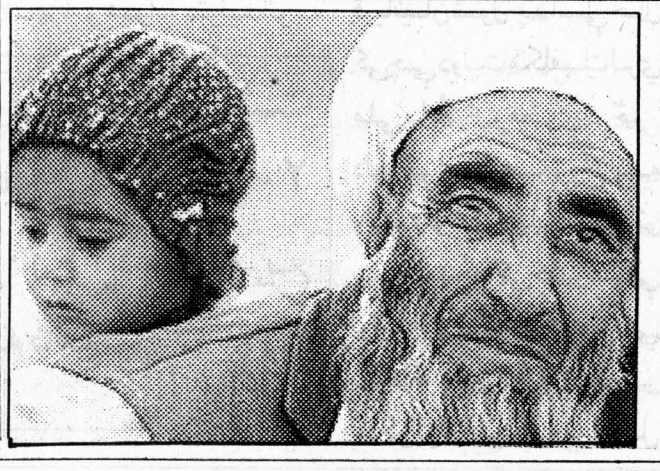

ایرانی چارواکو ویلی که چیرې په دغه هیواد کې میشت افغان کډوال د راتلونکی کال دسنبلې تر میاشتې پورې خپل هیواد ته راستانه نشی نو دوی به د هغوی په اړه نوې پریکړه ترسره کړی ص۴

په چاودنه کې یو تن مړ او ۵ تنه ټپیان شوي دي

د ننګرهار د سپین غر ولسوالی په یو اړوند کلي کې د یو کور مخې ته بمی چاودنه شوې چې له املې یوتن مړ او ۵ تنه نور ټپیان شوي دي پولیسو ویلي چې دغه پېښه د شخصي دښمنیو له مخې رامینځ ته شوې ده . همداشان په جلال اباد کې د پولیسو د ځانګې ویاند بینوا ته ویل چې د پی ار ټي په مرسته یې د خوګیانو په سیمه کې د سړک تر څنګ دوه بمونه چې له مخکې خښ شوي وو ، له مینځه وړي دي. د یو بل رپوټ له مخې تیره شپه په فراه کې د پی ارټی په فوځي اډه د مخالفو جنګیالیو له لوري د توغندیو او هاوانونو بریدشوی دی ، چې د چارواکو پر وینا مرګ او ژوبله یې نه لرله. د دریو واړو پېښو په اړوند څوک نه دي نیول شوي.

له بن نه تر لندنه

حبیب الله غمخور

د طالبانو د رژیم له نسکوریدو راپدې خوا په هیواد کې په میلیاردونو ډالر لګیدلي دي افغان دولت وایي د ۲۰۰۵ زکال د نومبر تر پایه پورې د دغو پیسو دقیقه شمیره ۸،۴ میلیارده ډالره ده په بله ژبه د بناغلي کرزي له واکمنۍ وروسته هر کال افغانستان ته تر دوو میلیاردو ډالرو ډیرې پیسې راغلي دي. که څه هم د چارواکو په وینا ډیر څه له صفره پیل شوي خو ولس بیا وایي دولتي اداري فساد او د پیسو ناسمې لګونې ددې لامل ګرځیدلی. هغه څه چې باید شوي وای ونشول. د ولسمشر د دفتر ریس جاوید لودین هم دا مني دبي بي سي راډیو سره په مرکه کې هغه وایي «په تیرو څلورو کلونو کې د فساد، توپکسالارۍ او په ځینو نورو برخو کې ډیر څه نه دي شوي خو هڅه روانه ده» دولتي چارواکي تل دا وایي چې ددوی سره دوعدو شوو پیسو نږدې ۷۸ په سلو کې چې ۲،۸ میلیارده ډالره کیږي نادولتي مرستندویو ټولنو او د ملګرو ملتونو په څیر نړیوالو اداروپه افغانستان کې لګولي دي. که څه هم د دغو نادولتي مرستندویو ټولنو پر کار خورا ډیرې نیوکې له ډیر پخوا روانې وې خو نړیوالو له پیل نه په دولت کې کاري ظرفیت ته ګوته نیوله او داسې ویره یې ښوولې چې هسې نه دغه پیسې پر ځای ونه لګیږي، او شخصي جیبو ته ولاړې شي چې متاسفانه تر ډیره داکار په یوه او بله بڼه وشو

اوس دکلاوې سر ورک دی، دولت انجوګاني او انجوګاني بیا دولت او دامنیت نه شتوالی ملامتوي، مګر افغانان دسرته رسېدلو چارو پر اساس قضاوت کوې، او دغو ټکو ته ګوته نیسي چې دنړیوالو مالي، مادي او پوځي مرستو په بدل کې دهغه پلي کول له انتقالي، عبوري او اوسنۍ اداري څخه هیله درلوده. دلندن دکنفرانس په درشل کې او تر هغه راوروسته یو شمیر جګپوړي چارواکي په زیاتې خوشحالۍ دخپلو بریاوو یادونه کوي، مګر افغان ولس ددوی دغو بریاوو یادونه دنړیوالو او افغانانو په سترګو کې خاوري اچول بولي ددې لیکنې په لومړۍ برخه کې مې په ځینو برخو کې دنا خوالو په هکله یادونه وکړه اوس غواړم ددغو ګوتنیونو لړۍ یو څه نوره هم پراخه کړم

دښونې او روزنې، عالي تحصیلاتو، رغتیایي خدماتو، مخابراتو، کلیو دپراختیا په برخو کې مي ځغلنده نظر وړاندې کړ، په تفصیل یې ځکه دلیکلو څخه ډډه کوم هغه متل دی وایي «چیزیکه عیان است چه حاجت به بیان است» فکر کوم هر افغان پدې ښه پوهیږي چې ددولتي چارواکو لخوا پدغه څه دپاسه ځلورو کلو کې دپورته یاد شوو پیسو په مصرف دهیواد د اقتصادي بیا رغاوني په برخه کې څه وشول؟

له طبعي ذخایرو څخه لکه معدنونه او کانونه جنګسالارو او محلي قوماندانانو تر دولت زیاته ګټه اخیستې ده، زه دانه وایم چې نوي معدنونه ولې ندې کشف شوي اویا نوي جیالوجیکي سروې ګاني دې تر سره شوې واي، هغه څه چې له پاچانه تر بزګره هر چاته معلوم وه نه یوازې داچې ونه لخوا د پاکستان په بازارو کې دپېستو خبر دی، ولې دولتي چارواکي په یوه او بله بهانه ځانونه تیروې او ځانته دنجات لار لټوې.

دپکتیا پکتیکا خوست دتګرهار دمربوطاتو، کنړ او نورستان ځنګلونه دمحلي قوماندانانو لخوا ورېبل شول او لرګي ېې په پاکستان کې پلورل کیږي، دهیواد شمال غربي سیمو کې د پېستو ځنګلونه وریبل شول، زه هغه وخت نه یادوم کوم چې دپاکستان په هڅونه د پېستو دونو ریښې پاکستان ته یووړل شوې دلوستونکو دزیاتو معلوماتو لپاره باید عرض کړم، پاکستان خو زموږ دهیواد ویرانی ته کلکه ملاتړ وه او ده، په هغه وخت کې چې بناغلی استاد رباني داقتدار پر ګدۍ ناست و د پاکستان دولت داستخباراتو پوسیله په ظاهر دتجارانو په بڼه دافغانانو په منځ کې تبلیغ شروع کړ چې دپېستې د دونو ریښې رانیسو او زیات ارزښت لري ځکه نو ډیرو دتراکتورونو په وسیله تر کومه ځایه چې یې توان و توانیدلاې چې سرشمیرنه تر سره کړې او دهیواد دنفوسو شمیر معلوم کړي ددې کار لپاره ناسنجول شوي ګامونه پورته شول بیځایه پیسې ولګېدې ولي ګټه یې معلومه نشوه، که بل هر وخت دولت غواړي سر شمیرنه وکړي هر څه له سره باید شروع شي، پدې هم هر څوک پوهیږي چې بیله سر شمیرنې څخه نه دهیواد داقتصادي پر مختګ لپاره دقیق پلان سنجول کیدای شي او نه دبهرنیو هیوادو مرستې عادلانه ویشل کیدای شي اونه هم دغه ستونځې چې په هیواد کې دقومونو او ژبو په اړوند راپیدا شویدي حل کیدای شي، ددغو بیځایه او بې فایدې پیسو دلګوونکو نه هیڅا پوښتنه ونکړه. دپارلمان دکار تر شروع څو ورځې مخکې یو دول حساب ورکول چې هر چارواکی باید خلکو ته حساب ورکړي دراډیو او تلویزیون له لارې پیل شول پدغه کار سره ممکن دولسمشر هدف داو چې خپلو وزیرانو ته نجات ورکړي، څرنګه چې داحساب ورکول په حقیقت کې دژورنالست سره د ۲۰ دقیقو لپاره د مرکو بڼه درلوده ځکه دټول ولس دخندا وړ وګرځید

دسوداګرۍ سیستم پدغو پنځو کالو کې داسې یو ځانګړی نظم جوړ کړې چې له یوې دولت پرته نور هیڅوک

متصدی : نرگس

زن راه مادر راه ستایش کنیم!

تئوری "تنفس اضطراری" درباره مرگ نوزادان

تحقیقات جدید در بریتانیا نشان می دهد که نقص ژنتیکی در گروه خاصی از سلولهای مغزی می تواند باعث 'مرگ در تختخواب' در کودکان زیر یک سال شود.

یک گروه تحقیقی در پوهنتون بریستول به تازگی کشف کرده است که ایرادات ژنتیکی در سلولهای مغزی مسوول "تنفس اضطراری" می تواند باعث وقوع این نوع مرگ در کودکان شود.

ایراد تنفسی "مرگ در تختخواب" شایع ترین عامل مرگ کودکان زیر یک سال در بریتانیا شناخته شده است.

تحقیقات محققان پوهنتون بریستول نظر محققین امریکایی را تایید کرده است.

آنها می گویند هرچند تعداد زیادی از سلولهای مغزی برای تنفس عادی اهمیت دارند، ولی تنها گروه کوچکی از این سلولها به نام سلولهای "راهنما" در واکنش "تنفس اضطراری" نقش دارند.

"تنفس اضطراری" در واقع یک سیستم احتیاطی در بدن است و زمانی فعال می شود که تنفس عادی با مشکل روبرو شود.

در اثر فعالیت این سیستم، اکسیجن دوباره به قلب رسانده می شود و بدن قادر خواهد بود تا دم و بازدم طبیعی را از سر بگیرد.

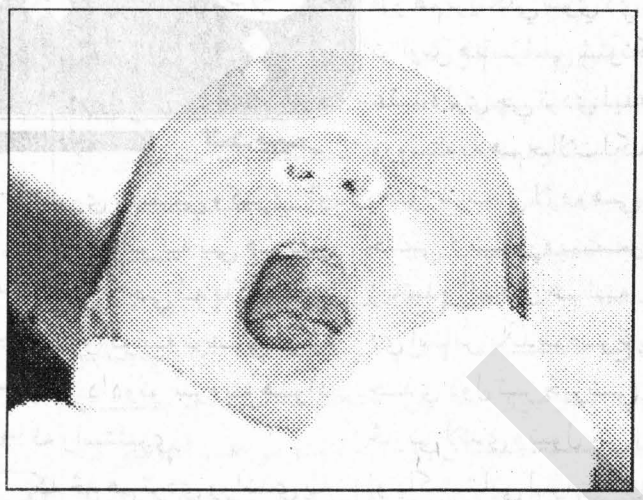

تحقیقات نشان می دهد که فعالیت عادی سلولهای "راهنما" بستگی به سلولهای پروتینی ویژه ای دارد که حفره کوچکی در غشای سلولهای "راهنما" بوجود می آورد.

گروه محققان پوهنتون بریستول بر این باور است که در صورت وجود نقص ژنتیکی در این سلول پروتینی، سلولهای "راهنما" که مسوول کنترول سیستم "تنفس اضطراری" هستند با اشکال مواجه خواهند شد.

در نتیجه سیستم "تنفس اضطراری" در نوزاد مختل خواهد شد.

در سال ۲۰۰۴، ۳۴۹ نوزاد در بریتانیا جان خود را در اثر این ایراد تنفسی از دست دادند.

تعداد قربانیان "مرگ در تختخواب" در بریتانیا از سال ۱۹۹۱ زمانی که مسوولین شروع به تشویق عمومی والدین به خواباندن کودکان به پشت کردند، به اندازه ۷۵ درصد کاهش یافته است.

مداخلات بی مورد، مشکل می آفریند

هر خانم و شوهر آرزو دارند و تلاش می ورزند که در زنده گی مشترک خویش مشکل و پرابلمی نداشته وهمیشه زنده گی را به خوشی وسرور سپری نمایند. اما در جهان که صد ها مشکل وپرابلم موجود است هیچ ممکن نیست که زن و شوهر در زنده گی مشترک شان با مشکل و پرابلم خانواده گی بر نخورند و در کشور ما که سی سال جنگ و بدبختی بیداد نموده، همه عزصه ها از عواقب ناگوار آن متاثر بوده وشرایط مذکور بالای اکثریت خانواده ها تاثیر فوق العاده منفی بجا گذاشته و بدبختانه اکثراً شاهد کشیده گی ها وا ختلاف نظرمیان تعدادی از زنان ومردان درمحیط خویش بودیم وهستیم و بعضاً این اختلافات تاسرحد طلاق و جدایی آنها میرسد.

و متاسفانه در همچو موارد بعضی از دوستان و آشنایان طرفین بخصوص خانمها، بدون آنکه قضیه و مسئله مورد اختلاف را تحلیل و بررسی نمایند وبدون آنکه گفته های هر دو جانب را استماع و مثبت و منفی آنرا تشخیص نموده باشد. طرف قرار گرفته و نظریات شانرا به شوهر و یا خانم ابراز و اورا تشویق به عملی نمودن نظریات خویش می نمایند. چون شخص مذکور از خصوصیات طرفین، خوی و عادت وضعی صحی وسایر موضوعات که مربوط به شخصیت آنها می شود وهمچنان از عوامل ایجاد اختلاف وحق بجانب بودن یکی از طرفین آگاهی نداشته و صرف باشندن چگونگی اختلاف و کشیده گی از جانب شوهر ویا خانم، عجولانه نظر داده و تاکید می کند که باید مطابق گفته های وی عمل نماید. که متاسفانه بعمل نظریات همچو مشاورین بجای نتایج خوب، نتایج ناگوار را به ببار می آورد.

ای کاش این دسته از خواهران و برادران بجای اظهار در مورد مسایل زنا شویی و خانواده گی دیگران در صورتیکه همچو مشکل و مسایل را از خواهر و یا برادر که با آن مواجه شده اند می شنوند بجای اظهار نظر آنها را تشویق نمایند، که به خود متکی بوده واختلافات شانرا بسیار جدی نگرفته و در صحبت و بحث دوستانه و آرام باهمدیگر موضوع را که بالای آن اختلاف دارند در میان گذاشته، آنرا ریشه یابی و بجای خشونت و خلق تنگی با از خود گذری در رفع آن همگام عمل نمایند. و نباید هیچیک از طرفین خیال کنند که او حق بجانب است وهیچگاه نباید خود را بی گناه فکر کرد زیرا هر دو بشر اند وهر دو از سهو و خطا خالی نبوده و باید نقاط اختلاف را جستجو و باداشتن اعتماد بالای خویش برای رفع آن اقدام نموده واز دلسوزیهای بی مورد دیگران صرف نظر نمایند.

افزایش شدید خطرات بیماری قلبی در دوران بارداری

خطر مرگ بیماران قلبی هنگام بارداری صد برابر بیشتر از زنان سالم است.

به نوشته نشریه طبی بریتانیا British Medical Journal، داکتران باید برای جلوگیری از مرگ و میر زنان باردار آموزش های لازم را دریافت کنند.

محققان انگلیسی می گویند علاوه بر احتمال سقط جنین، زایمان زودهنگام و رشد ناکافی کودک، مادران بیمار در معرض خطر سکته قلبی، آب آوردن شش ها و حتی مرگ هستند.

درصد از این بیماران که در کودکی جراحی شده اند، هیچ تماسی با شفاخانه محل مداوای خود ندارند و بانک اطلاعاتی مناسبی در این رابطه وجود ندارد.

پروفیسور گاتزولیس می گوید بسیاری از بیماران قلبی بدون اطلاع از مشکلات احتمالی باردار می شوند و دسترسی نداشتن به امکانات مناسب درمانی برای آنها خطرناک است.

فیلیپ استیر، استاد بیماری های زنان و زایمان در شفاخانه چلسی و وستمینسترمی گوید بیماران قلبی باید حین بارداری و بخصوص هنگام زایمان تحت نظر داکتر متخصص بیماری های قلب و عروق باشند.

بر این اساس، مشکلات قلبی علت اصلی مرگ زنان باردار است.

محققان می گویند در صورت اتخاذ تدابیر مناسب، بیماران قلبی نیز می توانند دوران بارداری را بدون خطر پشت سر گذارند.

این داکتران نتیجه تحقیقات خود را این هفته در همایشی در لندن ارائه می کنند.

مایکل گاتزولیس، استاد بیماری های قلب در شفاخانه سلطنتی برامپتون می گوید سالانه ۱۲۵ هزار زن بریتانیایی مبتلا به بیماری های مادرزادی قلب، حین بارداری دچار مشکل می شوند.

به گفته او علاوه بر نظارت مستمر بر وضع مادر و کودک در دوران بارداری، وظیفه داکتر وقایه از طولانی شدن وضع حمل مادر بیمار است.

پروفیسور گاتزولیس همچنین با اشاره به ابتلای یک درصد از کودکان متولد شده به بیماری های مادرزادی قلبی، بالابردن سطح آگاهی بیماران را چالشی بزرگ می داند.

جودی اوسالیوان، پرستار بیماران قلبی و عضو بنیاد قلب بریتانیا نیز کیفیت مراقبت های طبی حین بارداری، زایمان و دوران پس از آن را در سلامت مادر و کودک مهم می داند.

خانم اوسالیوان به زنان مبتلا به بیماری های مادرزادی قلب توصیه می کند تا برای مراقبت از سلامتی خود و فرزندشان، قبل از بارداری با یک متخصص مشورت کنند.

پروفیسور سیدنی اسمیت، از مسوولان فدراسیون جهانی بیماری های قلبی هم خواستار افزایش معلومات و آموزش های داکتران در این باره شده است.

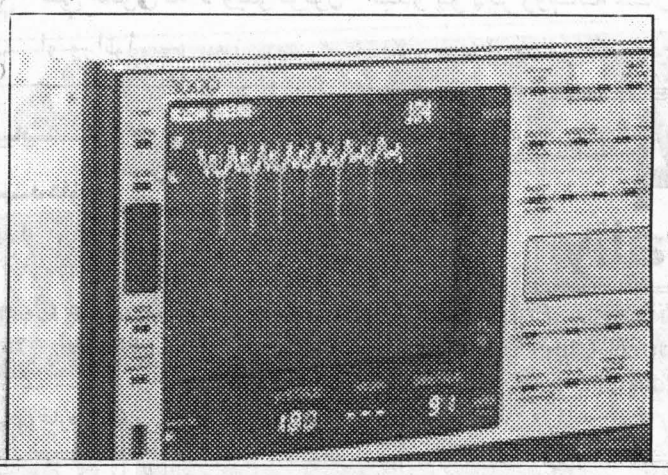

تورې سپينې

تدبير

تبرې دري مياشتې په افغانستان کې دردوونکې او زړه غوځوونکې پېښې ډېرې وې. هلته بم، هلته چاودنه، هلته ځانمرګی بريد، هلته د ښوونځي سوزونه، هلته د ښوونکي وژنه، هلته د سړک جوړوونکي انجنير وژنه او هلته له لاريونونو سياسي ګټه اخيستنه.

دا ټولې هغه بدې، دردوونکې او سوزوونکې پېښې وې چې دا ځلور کاله زمونږ د کړيدليو هيوادوالوغوږونه تړې ځه ناځه ارام وو.

د ځينو شنونکو په اند، د اور او ويرد دغو پېښو لاملونه ه اوسني دولت له خوا د نوې جوړونې او بيا رغاونې کارونو کې بې غوري او حکومتي ادارو کې بې انډولي ده، که ځه هم دابې انډولي دولت په خپل لاس جوړه کړې ده، د ټولنې يو لږ خلك له ډېرو نيمګړتياوو او جرمونو سره سره تشويقوي، او په ادارو کې يې پراخه خای ورکړی نه يې تېرو کړو ته کتل کېږي او نه اوسني سيمه ايز تفکر ته. خو له بلې خوا يو لږ هيوادوال له دولتي کړيو ليرې ساتل کېږي چې ورځ په ورځ له دولت څخه ليرې کېږي او د دولت دمخالفانو شمېره زياتېږي.

که څه هم بشاغلي حامد کرزي څو څو واړي د روغې جوړې اعلان کړی خو د عمل په ډګر کې يې کومه لاسته راوړنه، نه تر ستر ګو کېږي. او اعلان يې تر صداقت او ريښتونولی نمايشي بڼه ډېره لري.

له بلې خوا په دې ځلورو کلونو کې چې پراخه بهرنۍ مرستې وشوې د بيا رغونې، امنيت، کارمندانو، روغتيا او ښوونې او روزنې کارونه خورا ټکنې او نيمګړي دي. څه چې شوي دي هغه هم يوازې په پلازمينه کابل پورې محدود دي او هغه د چاخبره دلته هم په نيشت شمېرل کېږي.

په ولايتونو، ولسوالیو او ليرې پرتو سيمو کې تر اوسه د خلکو لومړنۍ اړتياوې هم نه دي پوره، له امنيتي پلوه ولسوالۍ يوازې همدومره ځايونه دي چې د ولسوالۍ د ودانۍ امنيت وساتي، نور په ولسونو کې همغه زورواکي او خپلسري حاکمه ده. حتی په ځينو سيمو کې لا اوس هم شخصي زندانونه موجود چې خبرونه يې د ببلابېلو خپرونو له لارې خپاره شول.

د کارمندانو او روغتيادارو بايد پر وخت او تاکلی اندازه وخوړل شي. د کانې کرښه ده دوی بيا بله اصطلاح کاروی وايی چې که دارو لږ وکارول شي کيدای شي ميکروب معافيت ورسره پيدا کړی. يعنې ورسره روږدی شي ميکروب بايد له دوا سره روږدی کيدو ته پرنښودل شي. چې خبره خرابوی، بس بيانو د ناروغ خير نشته يا به له سره دارو دوه چنده زور ور خورې چې کولمې او بدوډې به يې ورسره او به شي او يا به خبره تردې هم ورانه شي. دغه طبی اصل په ريښتيا چې دژوند پر هر اړخ کې ليدای شو يوازې مکروب نه دی چې له دارو سره روږدی کيدای شي او بيا اغيزې پرې نه کوی پخپله انسان هم کله له ذلت او له و هلو سره روږدی شي چې پر کنځلو او ډبولو من غوښې اخلی. دا ټول دمعافيت او روږدې کيدو مثالونه دي څوك چې له ظلم او تيرې سره روږدې شي هغوی ته د وينو تويول او ورانول يوه په زړه پورې کوي چې د ولسوالی د وداني امنيت وساتي، نور په ولسونو کې همغه زورواکي او خپلسري حاکمه ده. حتی په ځينو سيمو کې لا اوس هم شخصي زندانونه موجود چې خبرونه يې د ببلابېلو خپرونو له لارې خپاره شول.

تيره اونۍ په همدې اړوند ولسمشر کرزی پاکستان ته تللی و چې د همدې تورونو تورې سپينې وکړي او هيوادوالو ته يې هم ټټر وهلی و چې له پاکستاني چارواکو به پوښتي اوله پخو ډاډونو سره به هيواد ته راستنيږي.

که څه هم تردې وړاندې په همدې موخه دی څوځو ځلې پاکستان ته تللی اوهمداسې ژمنې ورسره شوي لکه اوس چې پاکستاني چارواکو ور سره کړې دي.

يو بل بهير چې د پاکستان، افغانستان او امريکې ترمنځ دري اړخيز کميسون اړيکې دي چې تر څوارلسو نښو نښانو معلومېږي چې په دغو ورانيو کې زيات لاس د ګاونډي هيوادپاکستان دی، چې په مخالفت کې يې د هيواد په بيلا بيلو سيمو کې د عامو خلکو له خوا پراخه لاريونونه وشول.

زياتې غوندې يې کړي او په هغې کې هم همداسې ژمنې شوي دي.

پردې سربېره د افغانستان د ګاونډيو هيوادونو يوه لويه غونډه هم شوې وه او هلته هم پاکستان ليکلې ژمنه کړې چې د افغانستان په چارو کې به لاسوهنه نه کوي خوله بده مرغه، له هرې غونډې، ناستې او ژمنې وروسته، له هرې کتنې اوليدنې وروسته لاسوهنه نوره هم زياته شوې او حالات نور هم ترينګلي شوي دي.

نو اوس هم سياسي شنونکي عقيده لري چې تردې ليدنې وروسته به هم حالات لکه د پخوا غوندې لاره وهي او حتی د ناوړه پېښو د زياتيدو امکان هم شته. په دې اساس بايد موضوع په جدي ډول تر څېړنې او څارنې لاندې ونيول شي.

او پاکستانی لوری دې د نړيوال فشارله لارې دې ته اړ ويستل شي چې په افغانستان کې له لاسوهنې اولاس واخلي اوپه هغو اقتصادي پروژو او بهيرونو ګډ کاروشي چې له منځنۍ اسيا سره د پاکستان او افغانستان سوداګری ته وده او پرمختګ ورکړي.

روږدي کيدل؟!

محمد زبير شفيقی

ډاکټران وايی چې د هرې ناروغۍ درملنه کيدای شي ددوی دغه خبره زمونږ دسپېځلی پيغمبر(ص) ديوه مبارك ارشاد پرتايید ده.

خو ډاکټران بيا د ددارو او درمل په اړه دا پاملرنه هم اړينه بولی چې بايد له لارښوونې سره سم ناروغ پرې پابند وی که دارو پروخت او لازمه اندازه ونه خوړل شي نو بيا زموږ دکليوالو په اصطلاح ناروغ بابيړی کوی او رغيدل يې پر يوه خدای دی.

د ډاکټرانو دغه خبره چې ځينې نښانو معلومېږي چې په دغو ورانيو کې زيات لاس د ګاونډي هيوادپاکستان دی، چې په مخالفت کې يې د هيواد په بيلا بيلو سيمو کې د عامو خلکو له خوا پراخه لاريونونه وشول.

تيره اونۍ په همدې اړوند ولسمشر کرزی پاکستان ته تللی و چې د همدې تورونو تورې سپينې وکړي او هيوادوالو ته يې هم ټټر وهلی و چې له پاکستاني چارواکو به پوښتي اوله پخو ډاډونو سره به هيواد ته راستنيږي.

که څه هم تردې وړاندې په همدې موخه دی څوځو ځلې پاکستان ته تللی اوهمداسې ژمنې ورسره شوي لکه اوس چې پاکستاني چارواکو ور سره کړې دي.

يو بل بهير چې د پاکستان، افغانستان او امريکې ترمنځ دري اړخيز کميسون اړيکې دي چې تر څوارلسو لوبه شي ثواب يې بولی او دا دبشريت اړتيا ګڼی هغوی آن پر دې تينګار کوی چې دا خو دبشر لپاره خدمت دی چې دوی اوږه ورکړې ده که له دارو سره ديوه نالېدلی ميکروب روږدې کيدل دچا دمرګ سبب کيدای شي نو که انسان له انسانی احساساتو نه بې برخې شي بيا يوه ټولنه په مرګ او بربا دی ګوابنې. ددغسې بدو روږدې کيدو يو ډير روښانه مثال زموږ ځينی چارواکی دی چې متاسفانه له ګوتنيونې او اعتراض سره يې معافيت موندلی او نور دهيچا پر نيوکه او اعتراف ددوی هيڅ پروا نشته.

دوی په ر ښتيا چې له نيوکو او اعتراضونو سره نور دومره روږدې دی چې که کومه ورځ له دغسې حالت سره مخ نشي اندښمن به وی ځکه چې اوس ښايی دوی هم په دې کې يو ځانګړې خوند احساس کړی چې يا د شي او خوله په خوله له دوی نه فريادونه او چت شي.

نه پوهيږو چې ددې معافيت چاره او پايله به څه وی او موږ ته څرنګه (سبا) په انتظار دی؟! خو ډاکټران وايی چې معافيت مضر او تاوانې دی!!

يا زه نه وای يا زه ... !!

دروابطو پر بنسټ تاکنو ځينو ...

چې له يوې خوا دخلکو په ځای انتقادونو ځخه ځان خلاص کړی او له بلې خوا دهيواد په هر اړخيزه رغاونه کې سمه ونډه واخلی.

بايد له همدې پيل ځخه له هر ډول تمايلاتو او ارتباطاتو پرته د ضوابطو په اساس تاکنې له خپلو ټولو اړوندو ځانګړتياوو سره رامنځته کړی ځو وکړای شو نه يوازې له اوسنيو ځخه ګټوره استفاده وکړو بلکې د ضوابطو پر بنسټ قانون او قانونيت هم په پښو ودروو چې دهر ډول بې قانونی په وړاندې سپر شي او دبهرنيو مرستو لپاره تاکلی او په ځای ظرفيتونه پيدا کړی.

ملالی جويا...

نوموړی دخپلو خبرو په ترڅ کې په افغانستان کې دبشری حقونو دخلاف ورزی په اړه اوږدې خبرې کړی دي او ويلی چې اوس هم داسې کسان شته چې په افغانستان کې پر بشری حقوقو تيرې کوی او تر دې دمه افغان دولت په دې ونتوانيد چې دا ر نګه کسان دمحاکمې ميز ته را کش کړی نو موړی د افغانستان پارلمان ته ګوته ونيوه او وې ويل چې په نوموړی پارلمان کې ډير داسې کسان شته چې دخپلو واکمنيو پر مهال يې پر بشری حقونو تيری کړی اونن د خلکو وکالت کوی.

فعاليت شبکه هراس...

والی کندهار ميگويد رهبران طالبان ميگويند که انان از طرح اين حملات بی خبر هستند. در همين حال والی کندهار از بازداشت افراد يک شبکه هراس افگن که قصد حمله انتحاری در کابل هرات و قندهار را داشتند خبر داد اما بدليل مشکلات امنيتی از ارايه جزييات خودداری نمود يک تن از فرماندهان طالب چند روز پيش در يک گفتگوی ويژه با تلويزيون طلوع گفت که شماری از کشور های همسايه پس از انجام حملات در افغانستان انرا به گروه طالبان منسوب ميسازند

تظاهرات محصلين...

انها همچنان از سران کشورهای اسلامی ميخواهند که نشريه دنمارکی را به محکمه بکشانند درين اواخر در کشور های مختلف تظاهرات بخاطر نشر کارتون های پيامبر اسلام راه اندازی شد که اين اعتراضات در افغانستان چندين کشته بجا گذاشت.

په ايران کې د افغان...

ايران چارواکو ويلی که چيرې په دغه هيواد کې ميشت افغانان هيواد نه دبيرته راستنيدو په پروسه کې ګډون ونه کړی په هغه ښارونو کې چې افغانان داوسيدو اجازه ليك ونه لري د کډوالو پنډغالو ته به وليږدول شي دايران د کډوالو دچارو مسوول احمد حسينی ويلی دی چې دافغان کډوالو دراستنيدو په پروسه کې به دملګرو ملتونه، دکډوالو دچارو عالی کميشنری او دافغانستان دولت مرسته وکړی خو له بلې خوا دا د افغانستان د کډوالو او راستنيدونکو چارو وزارت مرکزی مرستيال ډاکټر عبدالقادر حياتی وايی تر اوسه پورې د ايران هيواد په دې اړه د افغانی چارواکو سره څه نه دی ويلی هغه وايی دايران سفير له افغان کډوالو دراستنيدو موضوع بايد د ايران افغانستان او ملګرو ملتونو په دې اړخيزه غونډه کې چې دکب په ۱۸ نيټه جوړيږي دبحث او غور لاندې ونيول شي دا لومړی ځل نه دی چې ايرانی چارواکی افغان کډوالو دراستنيدو په اړه تينګار کوی خو تر اوسه پورې د افغان کډوالو دراستنيدو په هکله ايران کوم ځانګړی پاليسی نه دی وړاندې کړی چې هغه دړې اړخيزه غونډه ايران افغانستان او دملګرو ملتونو دکډوالو چارو عالی کميشنری منلی وی ددې کلونو را په دې خوا يو نيم ميليون افغان کډوال له ايران ځخه افغانستان ته بيرته راستانه شوی دی د ايرانی چارواکو په وينا دغه مهال دوه ميليونه افغان کډوال په ايران کې ژوند کوی.

ERADA Daily

اراده در ويرايش و پيرايش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مينه (ايستگاه سينمای بهارستان
سرک مسجد حاجی مير احمد خانه نمبر ۹۵)
تيلفون موبايل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶

زيرنظرهيات تحريرانتشار ميابد
اراده
موسس وصاحب امتياز: حاجی سيد داؤد
مدير مسوول: سهراب ديدار

روزنامه آزاد وملی نشريه مرکزنشراتی افغان
انديشه وعقايد مطرح شده ازسوی نويسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و ديزاين: صديق الله "صادق" و احمد شاه "وحدت"
چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Suhrab Didar (Mobil Phone: 070222726)
Composed & designed by : sidiq ullah (sadiq) & Ahmad shah (wahdat)
eradadaily@hotmail.com

قيمت يك شماره ۳ افغانی